

روح ملکوتی آیت‌الله
مهدوی کنی به لقاءالله پیوست

پرونده اعزام
از جده بسته شد

■ Thu 23 October 2014 ■ zaer93@hajj.ir ■ Zaer Issue ■

در گردهمایی کاروان‌های اهل سنت مدینه بعد مطرح شد؛

ایران نماد وحدت اسلامی است

خبرنامه

۹۳

نکات مهم بهداشتی
برای زائران / ۵

کدام دعاها
نافر جام می‌مانند؟ / ۸

آنچه سال‌ها
منتظرش بودیم / ۹

رهنمود

استعمار، عامل تفرقه

اختلافات وقتی به سطوح پایین - مردم عامی - می‌رسد، به جاهای تند و خطرناکی هم می‌رسد؛ دست به گریبان می‌شوند. علما می‌نشینند با هم حرف می‌زنند و بحث می‌کنند؛ لیکن وقتی نوبت به کسانی رسید که سلاح علمی ندارند، از سلاح احساسات و مشت و سلاح مادی استفاده می‌کنند که این خطرناک است. در دنیا این همیشه بوده؛ همیشه هم مؤمنین و خیرخواهان سعی می‌کردند که مانع بشوند؛ علما و زیدگان، تلاششان این بوده است که نگذارند سطوح غیرعلمی کارشان به درگیری برسد؛ لیکن از یک دوره‌ای به این طرف، یک عامل دیگری هم وارد ماجرا شد و آن «استعمار» بود. نمی‌خواهیم بگوییم اختلاف شیعه و سنی همیشه مربوط به استعمار بوده؛ نه، احساسات، خودشان هم دخیل بوده؛ بعضی از جهالتها، بعضی از تعصبات، بعضی از احساسات، بعضی از کج‌فهمیها دخالت داشته؛ لیکن وقتی استعمار وارد شد، از این سلاح حداکثر استفاده را کرد.

بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان
در هم‌اندیشی علمای اهل تسنن و تشیع
۱۳۸۵/۱۰/۲۵

رئیس جمهوری محمود نیلی را برای وزارت علوم به مجلس پیشنهاد کرد

بسم الله الرحمن الرحيم؛ جناب آقای دکتر علی لاریجانی، ریاست محترم مجلس شورای اسلامی؛ با سلام، احتراماً، در اجرای اصل ۱۳۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شرح حال و برنامه جناب آقای دکتر محمود نیلی احمدآبادی، برای اخذ رای اعتماد جهت وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری به مجلس شورای اسلامی معرفی می‌گردد. حسن روحانی

رئیس جمهوری روز چهارشنبه در نامه‌ای به رئیس مجلس شورای اسلامی، دکتر محمود نیلی احمدآبادی را برای اخذ رای اعتماد جهت وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری به مجلس شورای اسلامی معرفی کرد. متن نامه حجت الاسلام و المسلمین دکتر حسن روحانی به رئیس مجلس شورای اسلامی به این شرح است:

سختگویی وزارت امور خارجه اعلام کرد که محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان هفته آینده به اسپانیا سفر می‌کند. ظریف به اسپانیا و چین می‌رود به گزارش ایرنا، مرضیه افخم در ادامه نشست خبری خود با خبرنگاران افزود که سفر رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان به کشور اروپایی اسپانیا در چارچوب دیدارهای دو جانبه است. سختگویی دستگاه دیپلماسی همچنین اعلام کرد که وزیر امور خارجه برای حضور در اجلاس «آینده افغانستان» نیز به چین سفر خواهد کرد.

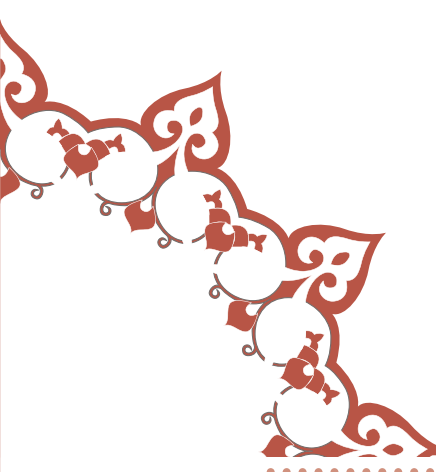
ظریف به اسپانیا و چین می‌رود

نشست کارشناسی دو روزه ایران و +۵

نشست کارشناسی ایران و کشورهای گروه +۵ صبح امروز (چهارشنبه) در مقر سازمان ملل در وین آغاز شد. حمید بعیدی نژاد مدیر کل سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه و اشتفان کلمنت مشاور ارشد نماینده اتحادیه اروپا در گروه +۵ ریاست این نشست ۲ روزه را بر عهده دارند. حمید بعیدی نژاد مدیر کل سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه ایران پیش از ورود به این نشست در گفتگویی اختصاصی با خبرنگار واحد مرکزی خبر گفت: پیرو تصمیم نشست سه جانبه‌ای که هفته گذشته در وین برگزار شد، قرار است یک جلسه کارشناسی بین‌اعضای هیات جمهوری اسلامی ایران و کشورهای +۵ برگزار شود، در زمینه با چند موضوع که در حال مذاکره است و نیاز است که ابعاد بیشتری از این موضوعات در سطح کارشناسی مورد بحث قرار بگیرد.

اصفهان، میزبان همایش بین‌المللی پیشران‌ش هوافضایی

۶۰۰ متخصص و پژوهشگر، تازه‌های حوزه پیشران‌ش هوافضایی را به مدت دو روز در دانشگاه صنعتی اصفهان بررسی می‌کنند. به گزارش واحد مرکزی خبر، نخستین همایش بین‌المللی و سومین همایش ملی انجمن پیشران‌ش هوافضایی ایران روز گذشته در دانشگاه صنعتی مالک اشتر اصفهان آغاز به کار کرد. دبیر علمی این همایش دوره‌به‌دوره بین‌المللی گفت: پروفیسور کمیل خیفما تولین وارسن عبدالین از کشور روسیه در این همایش در زمینه انرژی‌های نو، نقش آنها در صنعت هوافضا و فناوری لیزر و کاردهای صنعتی آن سخنرانی می‌کنند. آقای مستوفی زاده گفت: از ۴۲۳ مقاله رسیده به دبیرخانه علمی همایش، ۲۶۴ مقاله پذیرفته شد که از این تعداد ۱۲۲ مقاله به صورت سخنرانی و ۱۴۲ مقاله به صورت پوستر از ایران، ایتالیا، مالزی و اکراین ارائه می‌شود.

بازدید جانشین سرپرست حج از هتل منار المدینه

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، حجت الاسلام والمسلمین سید محمد حسن ابوترابی فرد جانشین سرپرست حج ایرانی در مدینه بعد، ناصر خدر نژاد مدیر عملیات حج و نصرالله فرهمند رئیس ستاد مدینه با حضور در هتل منار المدینه با حجج ایرانی دیدار و گفت و گو کردند. برخی از اتاق های این هتل به علت همزمانی ورود و خروج حجج نیاز به بازنگری سرویس ها داشت که به دستور جانشین سرپرست حجج ایرانی نیازمندی های حجج در اسرع وقت تامین شد. این هتل پذیرای ۷۰۰ زائر ایرانی و در نزدیکی مسجدالنبی قرار دارد.

مجله خبیرنامه

دوره جدید - شماره ۳۴

اول آبان ۱۳۹۳

۲۹ ذی الحجه ۱۴۳۵

23 October 2014

۹۳

در گردهمایی کاروان های اهل سنت مدینه بعد مطرح شد؛

ایران نماد وحدت اسلامی است

رشد اقتصادی و رفاه و حفظ دین و سعادت دنیای هموطنان شده و این مهم به علت مجاهدت های پیشمرگان کرد، ترک، فارس و سایر قومیت های و مذاهب در کشور بوده است. نایب رئیس مجلس شورای اسلامی در ادامه افزود: حج نماد وحدت و وحدت رمز اقتدار و امنیت و یکپارچگی است. هر کسی که بخواهد این پیوند دینی و ملی را برهم زند آگاهانه یا نا آگاهانه از دشمن دستور می گیرد. هر کسی که در شبکه های ماهواره ای به صحابه و بزرگان اهل سنت توهین کند، عالم نیست بلکه از ایادی استکبار است. وی با تاکید بر اینکه اصلی ترین عامل فشار بر نظام ایران، حمایت از برادران اهل سنتمان در فلسطین است گفت: جمهوری اسلامی تمام تلاش خود را برای برقراری وحدت اسلامی به عمل آورده و نباید اشتباه فرد را به حساب نظام و یا مذهب گذاشت.

گردهمایی کاروان های اهل سنت مدینه بعد با عنوان «حج، تبلور اتحاد و انسجام اسلامی» صبح سه شنبه در بعتنه مقام معظم رهبری برگزار شد. حجت الاسلام سید محمد حسن ابوترابی فرد جانشین سرپرست حجج ایرانی در مدینه بعد گفت: خداوند متعال برای عزت و اعتلای جوامع بشری همه ادیان و فرق مذاهب را به وحدت حول توحید دعوت کرده است و وحدت جزو سرلوحه اهداف رسول خدا (ص) بوده و تفرقه از اهداف شیطان است. وی افزود: بنابراین هر کجا و هر زمان که دعوت به وحدت شود، سخن حق و سخن خداوند است ولی اگر صدایی به جدال و تفرقه بلند شود کلمه شیطان و باطل است. حجت الاسلام ابوترابی با تاکید بر اینکه امروز ایران نماد وحدت اسلامی است، تصریح کرد: امنیت و حفظ آرامش در مرزهای ایران، موجب

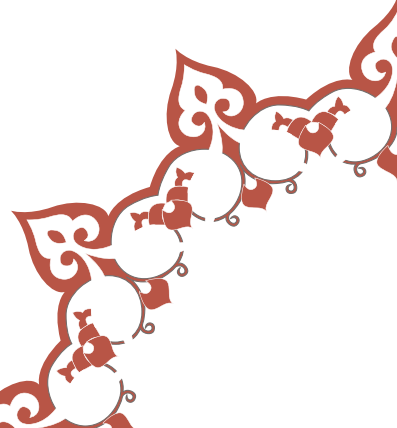
بازگشت حجج تا ۷ آبان ادامه دارد

از آن از مدینه است. سپاسی یاد آور شد: در پروازهای برگشت با انجام روزانه به طور متوسط ۹ پرواز، هر روز حدود ۳۲۰۰ زائر به ۱۹ فرودگاه کشور وارد می شوند. وی با بیان اینکه این عملیات اعزام و پذیرش از طریق ۱۹ فرودگاه کشور انجام می شود، بیان کرد: برای اولین بار، امسال اعزام حجج تمتع از فرودگاه مهرآباد انجام نشد و به فرودگاه امام خمینی (ره) منتقل شد، همچنین امسال برای اولین بار، زائران استان های همدان و زنجان از فرودگاه های همدان و زنجان به خانه خدا اعزام شدند. سرپرست عملیات حج شرکت فرودگاه های کشور با بیان اینکه امسال برای اولین بار پرواز حجج ۵ استان کشور از فرودگاه امام خمینی (ره) انجام شد، افزود: زائران ۶ استان کشور شامل استان تهران، قم، لرستان، سمنان، البرز و قزوین امسال از فرودگاه امام خمینی (ره) به خانه خدا اعزام شدند. وی بیان کرد: بیشترین آمار زائران حج تمتع امسال از استان تهران و ۵ استان همجوار با ۱۹ هزار و ۶۰۰ زائر و کمترین آمار حجج مربوط به استان هرمزگان با یک پرواز و ۴۳۷ زائر بود. البته تعداد پروازها و زوار نسبت به عملیات حج تمتع پارسل تغییر چندانی نداشته است. سپاسی یاد آور شد: قبلاً قرار بود طبق هماهنگی شرکت فرودگاه های کشور، سازمان حج و زیارت و پست جمهوری اسلامی ایران بار حجج به صورت رایگان به درب منزل آن ها منتقل شود اما این موضوع بنا به درخواست سازمان حج و زیارت منتفی شد و بار در همان فرودگاه تحویل حجج می شود. امسال از طریق ۱۹ فرودگاه کشور عملیات حج تمتع انجام می شود؛ این فرودگاه ها شامل فرودگاه امام خمینی (ره)، فرودگاه شهید دستغیب شیراز و فرودگاه های ساری، ارومیه، گرگان، اهواز، مشهد، اصفهان، رشت، زاهدان، بندرعباس، کرمان، تبریز، کرمانشاه، اردبیل، یزد، بوشهر، همدان و زنجان است. کل زائران حج تمتع امسال ۶۴ هزار و ۸۵۰ نفر است که توسط ۱۳ ایرلاین ایران ایر، ماهان و سعودی جابه جا می شوند.

سرپرست عملیات حج شرکت فرودگاه ها از منتفی شدن انتقال بار حجج توسط شرکت پست در فرودگاه های کشور خبر داد و گفت: پرواز برگشت حجج تا ۷ آبان ادامه دارد، تا بامداد روز گذشته با انجام ۱۳۲ پرواز ۵۴ هزار و ۶۰۰ نفر از زائران به کشور منتقل شدند. منوچهر سپاسی در تشریح جزئیات پروازهای برگشت زائران حج تمتع بیان کرد: عملیات پرواز برگشت حجج تمتع توسط سه شرکت هواپیمایی ماهان، ایران ایر و سعودی، از ۱۷ مهرماه ۹۳ آغاز شد و تا ۷ آبان ۹۳ ادامه دارد. وی بیان کرد: شرکت هواپیمایی ایران ایر با جابه جایی ۲۵ درصد زائران، ماهان با جابه جایی ۲۵ درصد زائران و ایرلاین سعودی با جابه جایی ۵۰ درصد زائران، وظیفه اعزام حجج را به خانه خدا بر عهده دارند. سرپرست عملیات حج شرکت فرودگاه های کشور ادامه داد: با فرود پرواز شماره ۱۵۰۱ شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران در ساعت ۱۵ پنجشنبه ۱۷ مهر در فرودگاه شهید دستغیب شیراز، عملیات انتقال حجج بیت الله الحرام به کشور آغاز شد. وی ادامه داد: تا پایان روز گذشته ۲۸ مهرماه، پروازهای برگشت حجج هفت فرودگاه کشور شامل فرودگاه های شهید دستغیب شیراز، ساری، ارومیه، گرگان، اهواز، مشهد و تبریز تمام شد. سپاسی با بیان اینکه در سایر فرودگاه های کشور هم پرواز برگشت حجج تا هفت آبان ماه پایان می یابد، ادامه داد: تعداد ۱۳۲ پرواز سه ایرلاین مذکور، تا آخر وقت دیروز، ۵۴ هزار و ۶۰۰ نفر از زائران خانه خدا را به کشور منتقل کردند. وی اضافه کرد: غیر از دو روز ابتدایی آغاز پروازهای بازگشت حجج که به دلیل ترافیک بالای فرودگاه جده، تأخیراتی در پروازها انجام شد، بقیه پروازهای بازگشت حجج در موعد مقرر و طبق برنامه زمان بندی شده انجام شد و روال عادی داشت. سرپرست عملیات حج شرکت فرودگاه های کشور با بیان اینکه کل پروازهای رفت ۱۹۱ پرواز بود، اضافه کرد: در کل تعداد پروازی برگشت حدود ۱۹۳ پرواز ابتدا از مبدأ جده و پس

حضور ۱۶۰ هزار حاجی در مدینه منوره

یک مقام حج عربستان از حضور ۱۶۰ هزار حاجی در مدینه منوره خبر داد. محمد البیجاوی مدیر اداره حج عربستان در مدینه منوره به عکاظ گفت: تعداد حجاج حاضر در مدینه منوره تا روز یکشنبه، به بیش از ۱۶۰ هزار نفر رسیده بود و طی روزهای اخیر، ۱۰۰ هزار حاجی هم از طریق فرودگاه بین المللی محمد بن عبدالعزیز، مدینه منوره را ترک کردند. وی خاطر نشان کرد: ورود زائران به مدینه منوره پس از ادای مناسک حج تا ۱۵ محرم ادامه می یابد. این مقام سعودی از ادامه بازدید از هتل ها و به طور خاص از هتلهای واقع در منطقه مرکزی اطراف حرم مطهر نبوی (ص) برای اطمینان از ارائه تمام خدمات و ثبت هر گونه ملاحظاتی که ممکن است به خدمت رسانی خدشه وارد کند، خبر داد.

پرونده اعزام از جده بسته شد

بازگشت آخرین گروه حجاج خوزستانی

مدیر کل حج و زیارت خوزستان از بازگشت آخرین پرواز حجاج خبر داد و گفت: آخرین پرواز حجاج به زمین نشست که هیچ کدام از حجاج بیمار نشده و همه از سلامت کامل برخوردارند. حویزای تعداد زائران امسال را ۳ هزار نفر اعلام کرد و توضیح داد: این ۳ هزار نفر با ۱۰ پرواز از جده به میهن بازگشت و برنامه پروازهای عمره نیز در آینده ای نزدیک اعلام می شود.

نخستین کاروان حجاج وارد همدان شد

«علی کیخانی» مدیر فرودگاه همدان گفت: نخستین کاروان حج تمتع ۲۹ شهریور امسال از فرودگاه همدان عازم خانه خدا شد و شامگاه روز سه شنبه نیز این کاروان به وطن بازگشت. وی اضافه کرد: زائران سرزمین وحی در سه پرواز توسط هواپیمای پهن بویکر بوئینگ ۷۴۷ و یک پرواز با هواپیمای ایرباس ۳۰۰ روزهای ۲۹ و ۳۰ شهریور و یکم مهر ماه عازم سرزمین نزول قرآن شدند. وی بیان کرد: با پیگیری های مستمر مسوولان استان، کاروان های حج تمتع که پیش از این از فرودگاه تهران عازم خانه خدا می شدند از فرودگاه همدان به سرزمین وحی عزیمت کردند. یک هزار و ۵۶۶ زائر در سال جاری از فرودگاه همدان عازم سرزمین وحی شدند.

عوامل تدارکات و مالی سازمان تأییمه محرم در مکه مکرمه خبر داد. وی افزود: دفتر نمایندگی دائم ایران در عربستان در هتل دارهادی مکه مکرمه مستقر است و تا زمان اعلام شده به کار خود ادامه خواهد داد.

آخرین وضعیت حجاج ایرانی

رضایی با اشاره به این که روز دوشنبه در ساعت های ۱۲ و ۱۹، دو پرواز فرودگاه جده را به مقصد ایران ترک و عملاً پرونده پروازها از این فرودگاه بسته شد، ادامه داد: همکاری شرکت های هواپیمایی تا این مقطع خوب و مثبت بوده است.

وی همچنین از انجام بدون تاخیر پروازهای ماهان و تاخیرهای اندک ایران ایر و سعودی خبر داد.

مدیر دفتر نمایندگی ایران در عربستان تاکید کرد: خوشبختانه هم اکنون فردی در بازداشت حضور ندارد و برای تعیین تکلیف دو زائر باقی مانده از عمره نیز رایزنی ها و اقدامات مقتضی قضایی صورت گرفته و امیدواریم این پرونده ها تا پیش از عمره سال جاری، به سرانجام برسد.

مدیر دفتر نمایندگی سازمان حج و زیارت کشورمان در عربستان از پایان یافتن اعزام زائران از فرودگاه جده خبر داد و اظهار کرد: در حال حاضر هیچ زائر ایرانی در مکه مکرمه حضور ندارد، اما دفتر نمایندگی سازمان حج در مکه همچنان فعال است. غلامرضا رضایی، مدیر دفتر نمایندگی سازمان حج و زیارت ایران در عربستان با اشاره به لزوم دریافت اسناد و مدارک شرکت های طرف قرارداد و تسویه حساب با آن ها، از حضور تعداد محدودی از

جریمه تاخیر پروازهای حجاج و شرایط حمل آب زمزم

عبدالحمید بن حماد ابوالعری مدیر کل فرودگاه جده از جریمه شدن شرکت هایی هواپیمایی که در انجام پروازهای حجاج تاخیر داشته باشند، خبر داده است. ابوالعری از نقش شورای هواپیمایی غیرنظامی در رسیدگی به تاخیر پروازهای حج از طریق اعمال جریمه های مالی متفاوت بر شرکت هایی که تاخیر داشته باشند و ملزم کردن آن ها به تامین وعده غذایی برای زائران تقدیر کرده است. وی خاطر نشان کرد: در صورتی که مدت تاخیر از شش ساعت فراتر رود، شرکت هواپیمایی متخلف ملزم می شود تا زمان مشخص شدن زمان جدید پروازها، حجاج پرواز خود را در هتل ها اسکان دهد. مدیر کل فرودگاه جده خاطر نشان کرد: حجاج بیت الله الحرام می توانند بطری های زمزم تا به از طریق ۱۴ گذرگاه خروجی فرودگاه دریافت کنند. وی ادامه داد: سازمان دهی خاصی از سوی طرفهای ذیربط درباره مشخص شدن منبع توزیع آب زمزم و ضوابط عملیاتی و امنیتی برای انتقال بطری های آب زمزم به داخل هواپیما وجود دارد. این مقام مسوول سعودی اعلام کرد: با این حال برخی حجاج اصرار دارند بطری های آب زمزم را از اماکن و منابع نامعلوم تهیه کنند که وقتی از حمل آن به داخل هواپیما منع می شوند، غافلگیر می شوند.

انتشار پیام های حج رهبر انقلاب به زبان اسپانیولی

رئیس موسسه اندیشه شرق از انتشار پیام های حج رهبر انقلاب در قالب یک کتاب به زبان اسپانیولی خبر داد و گفت: این کتاب قرار است در کشورهای آمریکای لاتین منتشر و توزیع شود.

حجت الاسلام والمسلمین محسن ربانی، رئیس موسسه اندیشه شرق از انتشار پیام های حج رهبر انقلاب به زبان اسپانیولی در قالب یک کتاب خبر داد و گفت: این کتاب در آینده نزدیک منتشر می شود، هم چنین کتابی به زبان شخصیت های نامدار ایران و اسلام در دست تدوین به زبان اسپانیولی است که با هدف آشنایی مخاطبان کشورهای آمریکای لاتین با فرهنگ و ادب ایران اسلامی منتشر می شود.

وی با اشاره به انتشار بیش از ۴۰ عنوان دیگر از کتاب های کودک و نوجوان به زبان اسپانیولی برای عرضه در کشورهای آمریکای لاتین گفت: بیش از این بیش از ۲۰ عنوان کتاب را به زبان اسپانیولی ترجمه و از آن ها در مراسمی در کانون پرورش فکری کودک و نوجوان رونمایی کردیم.

ربانی تصریح کرد: ترجمه اجوبه الاستفتائات رهبر انقلاب به همراه رساله امام خمینی (ره) تا ماه آینده در کشورهای اسپانیولی زبان توزیع خواهد شد.

روح ملکوتی عالم ربانی و یار دیرین امام و رهبری
 آیت الله محمد رضا مهدوی کنی رییس مجلس
 خبرگان رهبری به ملکوت اعلی پیوست.

آیت الله مهدوی کنی، رییس مجلس خبرگان
 رهبری از روز چهاردهم خرداد ۹۳ و پس از شرکت
 در مراسم بیست و پنجمین سالگرد ارتحال امام
 امت و پس از بازگشت به منزل دچار حمله قلبی و در
 بیمارستان بستری شد.

آیت الله محمد رضا مهدوی کنی در ۱۴ مرداد ۱۳۱۰
 در روستای کن - که در حال حاضر بخشی از شهر
 تهران است - به دنیا آمد. وی پس از طی دوره دبستان
 در کن، وارد مدرسه علمیه لرزاده در تهران شد و از
 محضر مرحوم آیت الله برهان بهره برد.

روح ملکوتی آیت الله مهدوی کنی به لقاء الله پیوست

وی در سال ۱۳۲۷ در سن ۱۷ سالگی برای ادامه تحصیل به
 قم مهاجرت نمود و تا سال ۱۳۴۰ در محضر استادان میرزا آن
 زمان همچون حضرات آیات مشکینی، حاج شیخ عبدالجواد
 سده ای (جبل عاملی)، شهید صدوقی، سلطانی، مجاهدی، رفیعی
 قزوینی، شعرانی، علامه طباطبایی، آیه الله العظمی بروجردی،
 امام خمینی، آیه الله العظمی گلپایگانی و... رضوان الله تعالی
 علیهم دروس عالی فقه، اصول فقه، تفسیر، حکمت، کلام و دروس
 خارج فقه و اصول را تلمذ کرد.

رییس جدید مجلس خبرگان پس از بازگشت به تهران در سال
 ۱۳۴۰، در مدرسه مروی به تدریس علوم حوزوی مشغول شدند
 و از سال ۱۳۴۲ امامت جماعت مسجد جدید التاسیس جلیلی
 در میدان فردوسی را پذیرفتند. این مسجد پایگاه مناسبی برای
 فعالیت های اجتماعی و سیاسی ایشان شد. مبارزات معظم له علیه
 حکومت طاغوت، باعث دستگیری های متعدد، تبعید، شکنجه
 و زندانی شدن ایشان گردید. ایشان آخرین عالمی است که در
 روزهای نزدیک پیروزی انقلاب اسلامی برای چندمین بار دستگیر
 و در آستانه پیروزی انقلاب شکوه مند اسلامی آزاد شد.
 آیت الله مهدوی کنی، پس از پیروزی انقلاب، از طرف حضرت
 امام خمینی قدس سره الشریف عهده دار مسؤلیت های متعددی
 در تاسیس نظام نوپای اسلامی شد.

سرپرست حجاج ایرانی با صدور پیامی درگذشت آیت الله مهدوی کنی را تسلیت گفت

حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر نماینده
 ولی فقیه در امور حج و زیارت و سرپرست حجاج ایرانی
 با صدور پیامی درگذشت آیت الله مهدوی کنی را تسلیت
 گفت و اظهار داشت:

این عالم فرزانه در حوزه سیاست، مدیریت،

تعامل با گروه های مختلف، ولایتمداری، داشتن روحیه جمع الجمی،
 آینده نگری و... دارای ویژگی های برجسته ای بود که وی را از دیگران
 متمایز می ساخت. در این پیام آمده است: رحلت عالم مجاهد، روحانی
 وارسته و خدوم، مرحوم آیت الله آقای مهدوی کنی - طاب ثراه - موجب
 تأسف و تأثر شدید گردید.

این عالم فرزانه که سالهای متمادی از دروس اساتید و علما و مراجع
 بزرگ حوزه درس آموخته بود علاوه بر امتیازات علمی در حوزه سیاست،
 مدیریت، تعامل با گروه های مختلف، ولایتمداری، داشتن روحیه
 جمع الجمی، آینده نگری و... دارای ویژگی های برجسته ای بود که وی
 را از دیگران متمایز می ساخت. هر کجا نظام و انقلاب به وجود ایشان نیاز
 داشت بلافاصله در آنجا حضور می یافت و انجام وظیفه می کرد.

اینجانب این مصیبت بزرگ را به رهبر فرزانه انقلاب حضرت
 آیت الله خامنه ای (دام ظلّه) مراجع عظام تقلید، حوزه های علمیه،
 مسئولان خدمتگزار کشور و بویژه به برادر، فرزندان، دامادها و کلیه
 بازماندگان ایشان تسلیت عرض نموده، از خداوند متعال برای آن
 مرحوم رحمت و رضوان الهی و برای کلیه بازماندگان صبر جمیل و
 اجر جزیل مسئلت دارم.

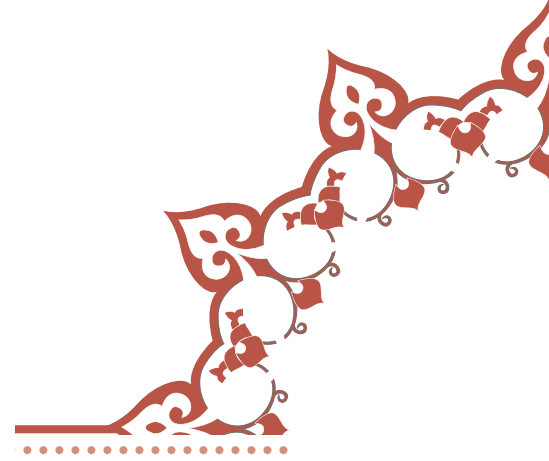
پیام تسلیت رهبر معظم انقلاب در پی درگذشت حضرت آیت الله مهدوی کنی

در پی ارتحال عالم مجاهد و پارسا حضرت آیت الله
 مهدوی کنی رضوان الله علیه، رهبر معظم انقلاب اسلامی
 در پیام تسلیتی با اشاره به نقش آفرینی شجاعانه ای این یار
 صادق و وفادار امام بزرگوار در همه عرصه های مهم کشور
 تأکید کردند: این انسان بزرگ و پرهیزگار، همه جا و همه

وقت در موضع یک عالم دینی و یک سیاستمدار صادق و یک انقلابی صریح ظاهر شد و همه ی وزن و وزن خود
 را در همه ی حوادث این سال ها در کفهی حق و حقیقت نهاد. متن پیام به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحیم؛ با تأسف و تأثر اطلاع یافتیم که عالم مجاهد و پارسا حضرت آیت الله آقای حاج
 شیخ محمد رضا مهدوی کنی رضوان الله علیه دار فانی را وداع گفته و دوستان و ارادتمندان خود را داغدار کرده
 است. این عالم بزرگوار از جمله نخستین مبارزان راه دشوار انقلاب و از چهره های اثرگذار و باران صمیمی
 نظام جمهوری اسلامی و از وفاداران غیور و صادق امام بزرگوار بود و در همه ی عرصه های مهم کشور در دوران
 انقلاب شجاعانه و با صراحت تمام نقش آفرینی کرد. از عضویت در شورای انقلاب و سپس تشکیل کمیته های
 انقلاب در آغاز تأسیس نظام اسلامی تا تصدی وزارت کشور و سپس قبول نخست وزیری در یکی از سخت ترین
 دوران های جمهوری اسلامی، و تا ورود در عرصه ی تولید علم و تربیت جوانان صالح و تأسیس دانشگاه امام
 صادق (علیه السلام) و تا امامت جمعه تهران و سرانجام ریاست مجلس خبرگان، همه جا و همه وقت در موضع
 یک عالم دینی و یک سیاستمدار صادق و یک انقلابی صریح ظاهر شد و هرگز ملاحظات شخصی و انگیزه های
 جناحی و قبیله ای را به حیطه ی فعالیت های گسترده و اثرگذار خود راه نداد. این انسان بزرگ و پرهیزگار،
 همه ی وزن و وزن خود را در همه ی حوادث این دهها سال در کفهی حق و حقیقت نهاد و در دفاع از راه و سیره ی
 انقلاب و نظام، کوتاهی نورزید. رحمت و رضوان الهی بر روان پاک او باد. اینجانب به خاندان گرمی و برادر
 عالیقدر ایشان، و به مردم ایران و روحانیت عظیم الشان و همه ی ارادتمندان و شاگردان و دست پروردگان آن
 مرحوم صمیمانه تسلیت می گویم و علو در جات وی را از خداوند متعال مسئلت می نمایم.

سید علی خامنه ای / ۹۳/۷/۲۹

افزایش غیر طبیعی دفعات اجابت مزاج که معمولاً با تغییر در قوام و حجم مدفوع همراه است، اسهال نامیده می شود که می تواند به دو صورت حاد یا مزمن بروز کند. اسهال می تواند در اثر ابتلاء به عفونت های میکروبی و یا ویروسی، بیماری هایی (نظیر التهاب های رودی و آیدز)، ناسازگار پهای غذایی، حساسیت به الکل یا مسمومیتها، بروز نماید. اصولاً اسهال خفیفی که با سایر علائم (تب، دفع خون و...) همراه نباشد، خود بخود بهبود می یابد، اما در صورت تیکه جنبه آزار دهنده ای به خود بگیرد، می توان از فرآورده های ضد اسهال بهره گرفت. این فرآورده ها نیز تنها در درمان شرایط موقت و گذرا توصیه می شوند.

*** هشدار:** در صورت تیکه اسهال بیش از دو روز بطول بیانجامد یا با تب بالا، از دست دادن ۵ درصد کل آب بدن یا دفع خون همراه شود، هرگز خوددرمانی نکنید و فوراً با پزشک تماس بگیرید.

نکات مهم بهداشتی برای زائران

اسهال چیست و درمان آن کدام است

درمان دارویی اسهال

فرآورده های ضد اسهال، علائم آزار دهنده اسهال را بهبود می بخشند. مانند سایر داروها، در صورت تیکه مصرف کننده سایر داروهای OTC (بدون نسخه) و یا نسخه ای می باشید، در مصرف این فرآورده ها احتیاط نمائید. فرآورده های ضد اسهال تنها برای درمان شرایط موقت و گذرا توصیه می شوند، بنابراین اگر اسهال برای مدت دور ادامه یابد و یا با تب بالا، کاهش بیش از ۵ درصد کل آب بدن و یا دفع خون همراه شود، حتماً باید با پزشک تماس بگیرید.

*** توجه:** استفاده از محلولهای تزریقی وریدی (انواع سرم) در این موارد، تنها در صورتی ضرورت می یابد که بیش از ۱۰ درصد کل آب بدن از دست رفته باشد و تشخیص آن نیز بر عهده پزشک است.

از جمله روشهای غیر دارویی دیگری که می توانند به رفع علائم اسهال کمک کنند عبارتند از استراحت، رژیم غذایی مناسب (مصرف مایعات - غذاهای کم حجم ولی مقوی و پرهیز از مصرف سبزیجات و میوه جات خام) و خودداری از مصرف فرآورده های ملین.

ممکن است اسهال به از دست دادن مقدار زیادی از آب و املاح بدن منجر شود. در این شرایط، دهان خشک شده و چشمها گود می افتند. ضعف، کاهش میزان دفع ادرار و سرگیجه نیز از علائم دیگر این عارضه هستند. بنابراین جایگزینی آب از دست رفته برای افراد مبتلا به اسهال و خصوصاً در اطفال، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در اینگونه موارد می توان با نوشیدن انواع مایعات و یا استفاده از محلولهای خوراکی نظیر ۱- آر-اس (رجوع به تکنیکار این دارو)، آب و املاح از دست رفته را باز گرداند.

نکاتی برای بیماران با فشار خون بالا

- ۱- از کشیدن سیگار و یا هر گونه توتون و تنباکو پرهیز کنید.
- ۲- اگر افزایش وزن دارید رژیم آن را کاهش دهید.
- ۳- ورزش کنید.
- ۴- ورزش هایی مثل پیاده روی - شنا - دوچرخه سواری و ورزشهای مناسبی برای پایین آوردن فشار خون به شمار می آیند. حداقل ۳ بار هر بار ۳۰ دقیقه ورزش کنید.
- ۵- فشار خون در درجه اول با ورزش و رژیم غذایی درمان می شود.
- ۶- از نگرانی های روزانه بکاهید.
- ۷- یکی از عوامل بالا بردن فشار خون که سریع هم عمل می کند استرس و عصبانیت است. هر روز زمانی برای استراحت از نظر بگیری و بدو بخاطر داشته باشید حتی اگر عادت به خوابیدن در میانه روز ندارید برای دقایقی چشم هاراروی هم گذاشته و به استراحت بپردازید.
- ۸- مصرف نمک را محدود کنید.
- ۹- بجای نمک از گلپر - آویشن - نعناع خشک و کنجد و... استفاده کنید.
- ۱۰- بجای نمک در غذا از سبزیجات تازه یا خشک و ادویه جات مفید (زردچوبه - دارچین و...) سیر - پیاز و آب لیمو تازه استفاده کنید.
- ۱۱- از مصرف حاوی افزودنی ها و غذاهای فرآیند شده که حاوی مقدار زیادی نمک و ادویه است مثل سوسیس - کالباس - غذاهای کنسروی - شورها - ترشی ها و چاشنی های کارخانه ای جدا خودداری کنید.
- ۱۲- مصرف کافئین را محدود کنید.
- ۱۳- چای - قهوه و شکلات را بسیار محدود کنید تا ۱ ساعت پس از صرف غذا چای ننوشید و بجای آنها چای ها و دم کردنی گیاهی (مثل گل گاو زبان) استفاده کنید.
- ۱۴- مصرف قند و شکر و سایر فرآورده های تهیه شده از آنها محدود کنید.
- ۱۵- نوشابه - مربا - ژله - شکلات - کیک ها و شیرین ها را محدود و یا حذف کنید.
- ۱۶- مصرف روغن را محدود کنید.
- ۱۷- از روغن های اشباع (حیوانی) اجتناب و بجای آن از روغن های غیر اشباع (مایع) نظیر روغن زیتون - آفتابگردان - ذرت و سویا استفاده کنید.
- ۱۸- بجای سس های چرب از آب لیمو - سرکه و آغوره استفاده کنید.
- ۱۹- غذاهای سرخ کردنی را کمتر استفاده مصرف کنید.
- ۲۰- چربی موجود در ماهی از نوع چربی های مفید است بجای گوشت قرمز از ماهی و یا گوشت سفید استفاده کنید.
- ۲۱- غذاهای مناسب برای بیماران در کاهش فشار خون مناسب است.
- ۲۲- سبزی ها و میوه ها از جمله سبزی پُربُرج (کاهو) و میوه ها (سیب - پرتقال - هندوانه - خربزه - زردآلو - توت فرنگی - موز - هلو - گیلاس - تمشک - گریپ فروت - آلبو بخارا - هویج - زردک و حبوبات و سبزیجات) از غذاهای مناسب است.
- ۲۳- غذاهایی که باعث کاهش فشار خون می شوند: (کرفس - سیر - ماهی - سبزی - روغن زیتون) است.
- ۲۴- برای هضم بهتر غذا
- ۲۵- از مصرف غذاهای خیلی گرم یا خیلی سرد اجتناب کنید.
- ۲۶- کامل بجوید.
- ۲۷- غذا در محیطی آرام و بدون استرس میل نمایید.

برای پیشگیری و درمان یبوست چه کنیم؟

پس از صرف صبحانه بمنظور اجابت مزاج ۱۰ دقیقه در توالت بمانید. در صورت استفاده از توالت فرنگی با گذاشتن زیرپایی در زیر پایتان حالت چمباتمه بگیرید تا دفع بهتر انجام شود.

نکات پزشکی:

در مصرف مسهل ها زیاده روی نکنید و فقط با دستور پزشک مصرف کنید. مصرف برخی داروها مانند ترکیبات کدئین دار - شربت های آنتی اسید - کلسیم - قرص آهن سبب یبوست می گردد. استرس خود را کاهش دهید.

در صورت تیکه به تازگی دچار یبوست شده اید یا در هنگام دفع درد یا مدفوع سیاه رنگ - یا دارای خون دارید برای بررسی های بیشتر و رد بیماری های عمومی و ناهنجاری های روده بزرگ به پزشک مراجعه نمایید.

زائر گرامی اگر در طول سفر دچار یبوست شده اید برای پیشگیری و درمان یبوست موارد زیر را انجام دهید.

پس از بیدار شدن از خواب چای گرم یا آب لیمو استفاده کنید.

حداقل روزی ۳ وعده غذا مصرف کنید روزانه ۸ تا ۱۲ لیوان آب بنوشید از مصرف مواد غذایی حاوی کافئین و نوشابه اجتناب ورزید.

از مصرف زیاد چربی - قند و شکر پرهیز کنید.

به اندازه کافی سبزیجات (هویج، نخودسبز و...) مصرف کنید.

میوه (سیب با پوست، پرتقال و گلابی و میوه های خشک مانند: کشمش برگ زردآلو و...) مصرف کنید.

حبوبات (نخود، لوبیا، لپه و باقلا) و غلات سبوس دار مصرف کنید.

سالاد با آب لیمو و روغن زیتون از مواد غذایی مفید است.

از مصرف برنج بکاهید و بجای آن از نان مخصوصا سبوس دار آن استفاده کنید.

از مصرف گوشت و غذاهای پرچرب و پر پروتئین (گوشت - پنیر) پرهیز کنید.

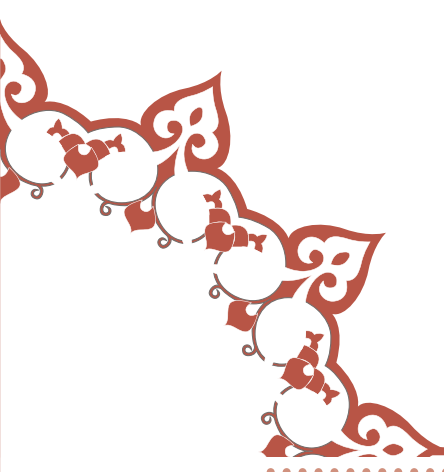
شیر و پنیر بدلیل کلسیم آن در بعضی ها یبوست می آورد مصرف آن را محدود کنید اما شیر کم چرب گرم موقع خواب مفید است.

بطور منظم روزانه حداقل نیم ساعت پیاده روی کنید.

نحوه اجابت مزاج:

اجابت مزاج را به تاخیر نیندازید و در هنگام اجابت مزاج شتاب و عجله نکنید

مراعات سه چیز

امام جواد علیه السلام:
 تَلَايْتُ مَنْ كُنَّ فِيهِ لَمْ يَنْدِمْ تَرَكَ الْعَجَلَةَ وَالْمَشُورَةَ
 وَ التَّوَكَّلَ عِنْدَ الْعَزْمِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
 سه چیز است که هر کس آن را مراعات
 کند، پشیمان نگردد: ۱- اجتناب از عجله،
 ۲- مشورت کردن، ۳- توکل بر خدا در هنگام
 تصمیم گیری.
 کشف الغمعة (ط - القديمة) ج ۲، ص ۳۴۹

مجله خبیرنامه
 دوره جدید - شماره ۳۴
 اول آبان ۱۳۹۳
 ۲۹ ذی الحجه ۱۴۳۵
 23 October 2014

پیش از اسلام، در عصر جاهلیت مشرکان پس از انجام مراسم متداوله در بین خود و کشتن قربانی در منا، گرد می آمدند و به تفاخرات نسبی و ارائه تعینات دنیایی خود می پرداختند. هر یک به داشتن پدری چنین و جدی چنان بر دیگران فخر می فروختند.

از سوی دیگر هم و غم اقتصاد، بیع و شراء خرید و فروش اموال تجاری، تحصیل پول و ثروت و مکتب دنیایی چنان در وجودشان راسخ شده بود که حتی در همان مجامعی که در عرفات و منا به نام حج تشکیل می دادند، در فکر مال و ثروت و رونق دادن به شئون مادی و بالا بردن القاب و عناوین غرور انگیز اجتماعی خود بودند و تنها چیزی که اصلا در مخیله آنان خطور نمی کرد و مفهومی نداشت، کمالات معنوی و فضایل اخلاقی بود.

آنها پس از انجام مراسم به قبول خود عبادی و وقوف در مشاعر عظیم الهی، با همان جهالت فکری و آلودگی روحی و اخلاقی ای که آمده بودند، برمی گشتند؛ نه معرفتی کسب و نه ردیلتی را تبدیل به فضیلت کرده بودند. بلکه همان موجود پیش از حج بودند که پس از حج به شهر و دیار خود باز می گشتند.

به همین جهت قرآن به منظور توجه دادن به افراد جاهل و غافل به وظیفه انسانی و نهی آنان از ادامه سنت جاهلی، می فرماید: «فَإِذَا قُضِيَتْ مَنَاسِكُكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشْدَّ ذِكْرًا؛ پس از فراغت از اعمال حج، آنچنان به یاد خدا باشید که به یاد پدرانتان هستید، بلکه خدا را بیش از این مقدار یاد کنید.»

سپس مردمی را که در این اماکن مقدس تنها به منافع مادی، پول و ثروت و خواهش های دنیوی می اندیشند، مذمت می کند و افرادی را که در کنار خواسته های دنیوی، به خیر و سعادت آخرت نیز می اندیشند، می ستاید و می فرماید: «فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ... وَ مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا؛ پاره ای از مردم می گویند خدایا! در دنیا به ما عطا کن و برای آنها در آخرت بهره ای نخواهد

حج آغاز یک راه

آری، کسانی که قصد خانه حق کرده اند و جامه دنیا از تن کنده اند، لبیک گویان به سوی خانه معبود شناخته اند، در عرفات و مشعر و منا وقوف کرده اند، به شیطان سنگ زده اند، سر نفس اماره را سر بریده اند، با ترشیدن موی سر و چیدن ناخن، رذائل اخلاقی و افکار شیطانی را از سر ریخته و چنگال خود را از حرامکاری و حرامخواری کوتاه کرده اند و با حال طهارت جسمی و روحی دور خانه حق چرخیده و با استلام حجر دست بیعت به خدا داده و پیمان وفاداری بر عهد بندگی و اطاعت فرمان با خدا بسته اند، باید بهوش باشند که عهد و پیمان های این اماکن و موافق را از یاد نبرند و پس از انجام مناسک بیش از همه کس به یاد خدا باشند و در وفا به پیمان ثابت قدم بمانند. «فَإِذَا قُضِيَتْ مَنَاسِكُكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشْدَّ ذِكْرًا.»

همچنین باید این آیه قرآن: «فَلَا زُفْتٌ وَلَا فُسُوقٌ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ» بر نامه همیشگی زندگی شان باشد و رفتار و گفتار آلوده به شهوت نامشروع و سخنان ناپسند از دروغ و غیبت و ناسزا و منازعه و پر خاشگری و ماجراجویی را کاملاً ترک کنند و پیوسته به حکم آیه شریفه: «و تزدوا فان خير الزاد التقوى؛ در مقام به دست آوردن توشه تقوا و رعایت کردن جانب خدا باشند. همواره به خود تلقین کنند چشمی را که در آن نقش خانه خدا را در مردمک خود جا داده، روا نیست که گذرگاه شیطان شود و آن را از صحنه های ناپسند و منظره های گناه آلود پر کند؛ گوشه ای که در آن مراکز حساس عبادت از همه جانگمه های آسمانی و تلاوت قرآن و دعا شنیده، دیگر بار به پلیدی آوای مهیج مردان و زنان آلوده نکنند. پایبی را که قدم به مطاف کعبه و مسعی نهاده و در مواقع عرفات و مشعر و منا ایستاده، سزاوار نیست که به اماکن فساد و فحشا بگذارند، زبانی که لبیک اجابت به دعوت خدا گفته، نباید تا آخر عمرش لبیک پذیرش دعوت شیطان گوید. لب و دهانی که با حجاج الاسود، ارکان کعبه و مرقد مطهر پیامبر تماس یافته است، باید قدر خود را بشناسد و هرگز با کلمات زشت و ناپسند آشنا نشود. اینانند همانانی که قرآن می فرماید: «أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا؛ اینان از سفرشان به خیر دنیا و آخرت نائل شده اند.»

بود. اما بعضی ها هستند که می گویند خدایا! در دنیا به ما بهره نیک بده و در آخرت بهره نیک بده و ما را از آتش جهنم دور نگهدار. آنها اینند که از آنچه کسب کرده اند (و از خدا خواسته اند) بهره ای عایدشان می شود.»

گلشن آسمانی

اصغر قائدان

بقیع غرقد، گورستان مدینه منوره است که در زمان رسول خدا(ص) بسیاری از صحابه و پس از رحلت ایشان، چهار تن از ائمه معصوم(ع) و نیز تعدادی از بزرگان تابعین و سادات اهل بیت عصمت و طهارت در آن آرمیده اند. از آن زمان تاکنون نیز هزاران نفر از دانشمندان و صلحا که در مدینه از دنیا رفته اند، در همین گورستان مدفون شده اند. پیامبر(ص) برای آرمیدگان در این قبرستان احترام ویژه ای قائل بود.

یکی از موالی رسول خدا می گوید: «نیمه شبی پیامبر(ص) مرا از خواب بیدار کرد و فرمود: من فرمان یافته ام تا برای مدفونین در بقیع طلب آموزش کنم، همراه من بیا و من همراه آن حضرت حرکت کردم. وقتی پیامبر(ص) در میان قبور بقیع قرار گرفت، مدتی

طولانی برای مدفونین در آن، از خداوند طلب مغفرت و آمرزش کرد.»

روش رسول خدا(ص) این بود که از کنار قبرستان می گذشت و می فرمود: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ مِنْ دِيَارِ قَوْمِ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَآخِفُونَ.»

بسیاری اوقات رسول خدا(ص) در قسمت پایانی شب، کنار قبرستان بقیع می رفت و به دفن شدگان در آن درود می فرستاد و برایشان طلب مغفرت می کرد.

«ام قیس» می گوید: «کنار رسول خدا(ص) در بقیع ایستاده بودم، آن حضرت به من فرمود: ام قیس! از این قبرها ۷۰ هزار نفر برانگیخته شده، بدون حساب وارد بهشت می شوند و چهره های آنان همچون قرص ماه می درخشد.»

علت آن که بقیع راه، بقیع الغرقد نامیده اند، آن است که

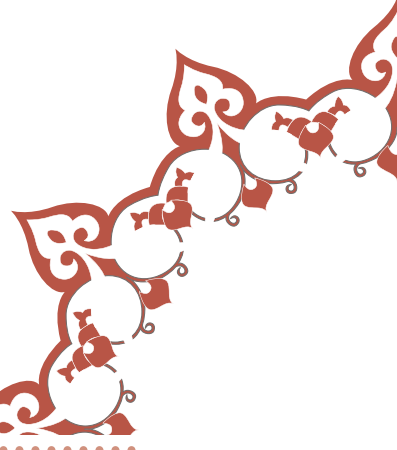
نوعی درخت خاردار در این گورستان می روییده که نامش غرقد بوده است. برخی نیز گفته اند: «بقیع غرقد نام زمینی است که نوعی درخت بلند توت آن را پوشانده باشد.» این گورستان در دوره جاهلیت اهمیت چندانی نداشته، اما پس از هجرت رسول خدا(ص) به مدینه و دفن بسیاری از چهره های سرشناس اسلامی در آن، از اهمیت و قداست ویژه ای برخوردار گردیده است.

رسول خدا(ص) خود برخی شبها تنها به بقیع می رفت و در آنجا به راز و نیاز با خدا می پرداخت. بقیع تا یکصد سال قبل، دیوار و حضاری نداشته، اما هم اکنون با دیواری بلند محصور گشته و از گذشته تاکنون مسلمانان از هر فرقه و مذهب، پس از زیارت رسول خدا(ص)، به آنجا رفته، اهل بیت پیامبر(ص) و دیگر آرمیدگان در این گورستان را زیارت می کنند.

نادم گریان

پیامبر صلی الله علیه و آله:
طوبی لَصُورَةَ نَظَرِ اللَّهِ إِلَيْهَا تَبْكِي عَلَى ذَنْبٍ مِنْ حَسَنِيَةِ اللَّهِ
عز و جل ، لم يَطَّلِعْ عَلَى ذَلِكَ الذَّنْبِ غَيْرُهُ؛
خوشا چهره ای که خداوند به آن می نگردد در حالی که
از ترس خدا بر گناهی که کرده می گرید و جز او کسی از آن
گناه آگاه نیست.

(بحار الأنوار، ج ۹۳، ص ۳۳۱، ح ۱۵)
منتخب میزان الحکمة، ص ۷۸)

مناجات

جواد محدثی

الهی!... انتظار فرج، بهانه زبستن و نشانه فجر دوستی ماست.
ما به روز، از پس پرده تاریکی شب می نگریم،
ما ز شب، همچنانی که ز پل می گذرند،
به امید سحری می گذریم.
شب تا انتظار را به روز روشن وصل، متصل بگردان.
الهی!... عارفان، قذح نوش باده محبت اند،
عاشقان، مدهوش شراب ذکر.
بزم قرب، چه گرم و شیدایی است،
در این بزم، مستی خودش هوشیاری است،
جنون، عقل محض است و هر عاقلی مست و مجنون.
ما را از عقل مصلحت اندیش رها کن و به جنون عشق، مبتلا کن.
الهی!... خوشیم که محب اهل بیتیم،
شادیم که اسیر ولای عترتیم،
بی نیازیم، که نیازمند این خانه و خاندانیم،
آزادیم، که بسته این آستانیم.
ما مرغ بام خانه آل محمدیم / هر جا رویم، در پی عترت روانه ایم
در دام عشق، دانه رنج و بلا خوش است/ عمری است ما اسیر همین
دام و دانه ایم
الهی!... شهیدان عشق، پای در راه نهادند، زمین را طی کردند و مرکب
نفس را بی، رفتند و رسیدند، دیدند آنچه شنیدند.
اما ما در جبهه نفس، در اولین منزل، در خط دل ماندیم و از روی تو
خجل گشتیم.
عمری ز کمند نفس، غافل ماندیم / سیلاب گناه آمد و در گل ماندیم
آن خط شکنان ز خط خون بگذشتند / ما پشت موانع خط دل
ماندیم
الهی!... در آستان تو، بزرگی به افتادگی است و شکوه در سادگی، در
درگاه تو، هر بزرگی حقیر است و هر امیری اسیر و هر توانگری فقیر،
خریدار کالای خلوص و عبادتی و دوستدار جهاد و شهادتی،
هر که دل پیش معبود خود برد، محرم حرم گردد،
هر که سفره دل پیش کریمی چون تو گسترده، لایق جود و کرم گردد،
ما را بپذیر و محرم حرم کن، اگر چه نالایقیم، احسان و کرم کن.

مناعت طبع

بادیه نشینان عرب، در سفر حج بدون همراه داشتن
غذا و خوراکی به راه افتاده بودند و سخنشان این
بود که: ما اهل توکل بر خداوندیم. بعضی شان
می گفتند: ما حج خانه خدا را انجام می دهیم، چطور
ممکن است خدا به ما طعام نرساند؟

با این تفکر و روش بار خود را بر دوش دیگران
می گذاشتند، بی آنکه باری از دوش دیگران
بردارند.

اخلاق کریمانه اقتضا می کند که حاجی (و هر
مسافر دیگر) در سفر خویش دست و دل باز باشد
و از سخاوت و بذل و بخشش خویش، همراهان را
برخوردار سازد.

خست نفس و روحیه حقیر و کوچک داشتن،
زیبنده یک مسلمان نیست، بخصوص در سفر حج،
که سفر متممکنان و اهل استطاعت است و خداوند از
کسانی که توانگر مالی باشند، دعوت کرده و بر آنان
واجب ساخته که به فریضه حج بپردازند. او کریم و
بزرگوار است.

دوست دارد مهمانش هم خلق و خوی بزرگوارانه
و مناعت طبع داشته باشد.

بلند همت و روحیه بزرگوارانه و اخلاق کریمانه،
از نشانه های کمال در انسان است. همسفری با
دیگران خصلت های درونی را بروز می دهد و نیک
و بد افراد و حقارت نفس و مناعت طبع اشخاص را
نشان می دهد.

عزت نفس سبب می شود که مسافر، در میان
همراهانش محبوب گردد.

بر عکس، طمع ورزی و بخل و حرص، مایه رنجش
دیگران می شود.

برخی در سفر، نه تنها ره توشه مورد نیاز خود را با
خود برمی دارند تا کم و کسری نداشته باشند، بلکه
بیش از نیاز شخصی هم وسایل و امکانات و توشه و
غذا و پول برمی دارند تا به دیگران نیز کمک کنند.
توکلشان هم بر خداست و از او چشمداشت پاداش
اخروی دارند.

بعضی هم سعی می کنند خود را توکل بر دیگران
کنند و سر سفره این و آن بنشینند و چیزی خرج
نکنند و خیری به دیگران نرسانند.

نام آن را هم به غلط، توکل می گذارند.
در کتب تفسیر نقل شده است: گروهی از

از پیامبر (ص) بیاموزیم

کار کردن در سفر

در کارها تشریک مساعی کنند تا پاداش افزون تری ببرند.
تدارکات سفر حج کاری سنگین است و اگر چه در هر گروه
و کاروانی خدمه ویژه ای عهددار این وظیفه هستند اما در
عیس حال اگر زائر بتواند در این خدمت ارزشمند سهمی
داشته باشد، بسیار ستوده است. خدمه گرمی، از تراکم کار
خسته می شوند و همکاری با آنان در کارها نظیر جمع و
حمل اثاث، تمیز کردن اتاق محل سکونت، توزیع غذا و جمع
ظروف و همکاری در عرفات و منا... می تواند کمک روحی و
جسمی به این برادران باشد که در حین انجام وظیفه، اعمال
حج را نیز انجام می دهند. به علاوه، سزاوار است زائران نسبت
به عوامل خدماتی که افرادی با شخصیت هستند و خدمت
مهمانان خدا را پذیرفته اند، به عنوان اجیر ننگرند و حرمت
آنان را داشته باشند؛ چرا که اینان نه به عنوان مزد بلکه به
عشق زیارت و خدمت، این مسئولیت را پذیرفته اند.

آن حضرت عرض کردند: ای رسول خدا! در این سفر مردی
بهتر از فلانی ندیدیم. او روزها روزه می گرفت و چون به منزلی
فرود می آمدیم، به نماز می ایستاد و همچنان سر گرم عبادت
بود تا کوچ کنیم. پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: پس چه
کسی کارهای او را انجام می داد و اسباب آسایش را فراهم
می ساخت؟ پاسخ دادند: ما حوائج او را تأمین می کردیم. در
این حال پیغمبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: «در این صورت
همه شما بر او برتری دارید.» (کلمه افضل منه) هر چند در
عصر پیامبر (صلی الله علیه و آله) شیوه خدمات به صورت
کنونی نبود و همه باید کار می کردند تا امور سفر سامان
گیرد و آب و غذا و دیگر لوازم فراهم شود. وضعیت امروز با
گذشته تفاوت بسیار دارد. اما در عین حال این روایات بیانگر
فضیلت کار در سفر و همکاری با همسفران است و شایسته
است زائران و حجاج بدان توجه نمایند و در صورت لزوم،

سیره پیامبر (صلی الله علیه و آله) و امامان (علیه السلام) این
بود که هر گاه با گروهی همسفر می شدند، مانند دیگران کار
می کردند و این را به عنوان یک دستور به دیگران می آموختند.
پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) با گروهی همسفر شدند و در
آن سفر دستور داد: گوسفندی ذبح کنند. یکی از اصحاب
گفت من ذبح آن را انجام می دهم. دیگری گفت من پوست
آن را جدا می کنم. سوومی گفت من آن را قطعه قطعه
می کنم. چهارمی عهده دار طبع آن شد و پیامبر (صلی الله
علیه و آله) فرمود: من هم هیثم جمع می کنم. یاران گفتند:
ای رسول خدا! لازم نیست شما به زحمت بیفتید؛ ما این
کار را می کنیم. حضرت فرمود: می دانم، اما خداوند دوست
ندارد بنده با جمعی باشد و مانند آنها نباشد. آنگاه برخواست
و به جمع آوری هیثم پرداخت. در عصر پیامبر (صلی الله علیه
و آله) گروهی همسفر شدند. پس از بازگشت از سفر، خدمت

پیامبر صلی الله علیه و آله:
 فِي خُطْبَةِ الْوُدَاعِ: وَمَنْ ذَرَفَتْ عَيْنَاهُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ كَانَ لَهُ بَكَلٌ
 قَطْرَةٌ مِنْ دُمُوعِهِ مِثْلَ جَبَلٍ أَحَدٌ يَكُونُ فِي مِيزَانِهِ مِنَ الْأَجْرِ .
 - در خطبه حجة الوداع - هر کس چشمانش از ترس خدا
 اشک ریزد برای هر قطره اشک او به اندازه کوه احد در ترازوی
 اعمالش پاداش نهند .

(بحار الأنوار، ج ۹۳، ص ۳۳۴، ح ۲۵
 منتخب میزان الحکمة، ص ۷۸)

صلاح ماست در کنار آن یکسری شرایط برای به نتیجه رسیدن دعا ذکر شده است. پیامبر خدا (ص) در این باره که کدام دعاها نافرجام است و نتیجه ندارد، می فرماید: «هر دعایی که با تمجید (خدا) آغاز نشود نافرجام است» ۴.

امام صادق (ع) نیز فرمودند: «دعا پیوسته در حجاب است، تا آن گاه که بر محمد و بر خاندان محمد صلوات فرستاده شود» ۵.

امام باقر (ع) در حدیثی گناه را عامل به نتیجه نرسیدن دعای افراد معرفی می کند و می فرماید: «انسان گاهی حاجتی دارد و از خدا طلب می کند و خداوند ضمن قبول آن انجامش را به وقت مناسبی وامی گذارد، ولی بنده در این مدت مرتکب گناه می شود؛ خداوند به مأمور اجابت دعا امر می کند: خواسته اش را اجابت نکند و او را از این لطف محروم نما که خشم ما را بر انگیخت و شایسته بی اعتنائی است» ۶.

منابع احادیث:

- ۱- بحار الأنوار: ۱۶۴۴/۴، ۹۳/۳۰۰
- ۲- الکافی: ۲ / ۴۶۹ / ۵ / منتخب میزان الحکمة: ۱۹۴
- ۳- بحار الأنوار: ۱۶۴۴/۴، ۹۳/۳۰۰
- ۴- بحار الأنوار: ۳۱۷ / ۹۳ / ۲۱ / منتخب میزان الحکمة: ۱۹۸
- ۵- الکافی: ۲ / ۴۹۱ / ۱ / منتخب میزان الحکمة: ۱۹۸
- ۶- اصول کافی، ج ۲، ص ۲۰۸.

دلیل اصلی رو آوردن به دعا و راز و نیاز با معبود توانا همانا نیازهای مادی و معنوی انسان است. از آنجایی که آگاهی ما و توانایی های ما بسیار کمتر از نیازهاست، لذا نیاز به دعا و خواستن از توانای بی منتها امری ضروری است.

انسان در مسیر زندگی خود همواره با دعا و نیایش مأنوس بوده است. نیاز بشر به دعا آنچنان گسترده است که اختصاص به مؤمنان نداشته و در طول تاریخ، کافران نیز به دعا و نیایش رو آورده اند.

در باب دعادر کلام معصومین (ع) بسیار سخن گفته شده و آن بزرگواران توصیه موکدی بر این امر داشته اند به طوری که رسول خدا (ص) در حدیثی دعا را سلاح مومن و ستون دین و نور آسمان ها و زمین معرفی می کند. ۱

امام سجاده (ع) نیز درباره فایده و اهمیت دعا می فرماید: «دعا، بلای نازل شده و نازل نشده را دفع می کند» ۲.

پیامبر اسلام (ص) همچنین در حدیثی فرمودند: «دعا، مغز (و عصاره) عبادت است و هیچ کس با دعا کردن هلاک نمی شود» ۳.

اما دعا نیز همچون سایر عبادات آداب و شرایط ویژه دارد که در صورت انجام و رعایت آن ها، نتیجه بهتر و مطلوب تری به دست می آید. یکی از مسائلی که در این باره مطرح می شود این است که چرا برخی دعاها به نتیجه نمی رسد و فرجامی ندارد. سوای اینکه خداوند متعال که قادر مطلق است و صلاح ما را بهتر از خودمان می داند و گاهی محقق نشدن خواسته هایمان به

کدام دعاها نافرجام می مانند؟

برای استجاب دعا چه کنیم

یکی از پرسش هایی که همواره برای بندگان مومن خدا مطرح می شود این است که چرا گاهی دعاها و خواسته های ما برآورده و مستجاب نمی شود؟ این مساله عوامل زیادی دارد که پاسخ آن را در کلام معصومین (ع) جستجو می کنیم.

۱. امام علی (ع) در پاسخ به این سوال که خداوند فرموده: «دعونی استجب لکم؛ بخوانید مرا تا اجابت کنم شما را» پس چرا دعای من کتیم ولی دعایمان اجابت نمی شود؟ فرمود: زیرا دل های شما هشت خیانت کرده است:
۱. شما خدا را شناختید اما حق او را چنان که بر شما واجب است ادا نکردید. بنابراین، شناخت شما به کارتان نیامد.
۲. ایمان به رسول خدا (ص) آوردید، اما با سنت او مخالفت کردید، پس فایده ایمان شما چیست؟
۳. قرآن را خواندید ولی عمل نکردید.
۴. گفتید از آتش جهنم می ترسید اما در هر وقت با گناهان خود بدن های خود را آماده عذاب ساختید.
۵. اظهار تمایل به بهشت کردید اما کاری که شمارا از بهشت دور می کند انجام دادید.

این که خرق عادت و بدون اسباب، خدا مستجاب می کند با اسباب گاهی مثلاً یک سال طول می کشد.

گاهی مصلحت در تاخیر استجاب است

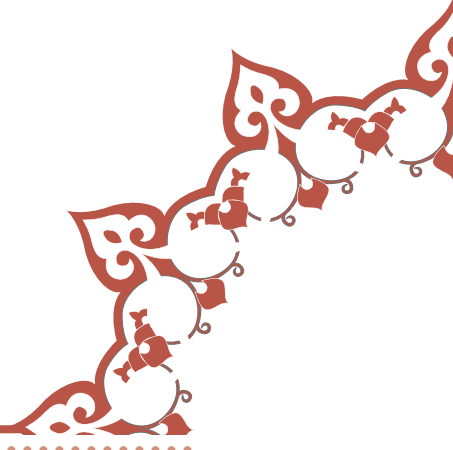
گاه می شود مومنی حاجتی دارد با سوز دل به درگاه خدا ندبه می کند، ندا می رسد حاجتش رواست اما به این زودی به او ندهید زیرا که اگر زود به او دادید دیگر ما را از سوز دل نمی خواند، ماصدای ناله بنده مان را دوست داریم این بنده تا گرفتار است با روی سوز دل ما را می خواند و با سوز دل یا الله گفتن هم دوی تمام دردهای باطنی اوست ولی همین که حاجتش را دادند، دیگر در مسجد پیدایش نمی شود.

پس اگر خیال کردیم که خدا دعای ما را اجابت نکرده است، نباید ناامید بشویم و از رحمت الهی مأیوس گردیم. ناامیدی از رحمت الهی از بزرگترین گناهان شمرده می شود. خداوند می فرماید: «ای بندگان من که از خودتان غافل شدید از رحمت خداوند ناامید نشوید. همانا خداوند همه گناهان را می بخشد؛ زیرا او بخشنده و مهربان است.»

۶. از نعمت های خدا استفاده کرده ولی سپاسگزاری نکردید.
 ۷. خداوند شما را به دشمنی شیطان امر کرده، شما با زبان با او دشمنی کردید ولی در عمل با او مخالفت نکردید.
 ۸. عیب های مردم را جلوی چشم خود قرار دادید اما عیوب خود را پشت سر انداختید.

اجابت دعا شرایط دارد و بعد از آن هم که شرایطش درست شد اجابت دعا دو قسم است گاهی صلاح در این است که فوراً بشود گاهی صلاح در تدریج است، اینکه فرمود استجب لکم نه اینکه بدون سبب اجابت شود؟

خدا فرمود دعا کن، بگو خدا این امری را شفا بده، آن وقت اگر اجابت شد اجابتش نه فوری و بدون اسباب است که مثلاً بدون دواء و جراحی خوب شود، فرمود استجب لکم، تو می خواهی که این مریض خوب شود، خوبش می کنیم هر چند مثلاً ماه دیگر با دواء و جراحی نه این که آن خرق اسباب شود مگر معجزه می خواهی؟ آن هم مخصوص پیغمبر و امام است برای مصالح دیگری و گرنه اجابت لازمه اش خرق اسباب نیست.
 دعا بالاخره مستجاب است ولی به اسباب و به تدریج، نه

خواستن از خدا و غیر خدا

رسول الله صلی الله علیه و آله :
 يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَا مِنْ مَخْلُوقٍ يَعْتَصِمُ دُونِي إِلَّا قَطَعْتُ
 أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ وَ أَسْبَابَ الْأَرْضِ مِنْ دُونِهِ فَإِنْ سَأَلْتَنِي لَمْ
 أُعْطِهِ وَإِنْ دَعَانِي لَمْ أُجِبْهُ؛
 خداوند عزوجل می فرماید: هیچ مخلوقی نیست که
 به غیر من پناه ببرد، مگر این که دستش را از اسباب و
 ریسمان های آسمانها و زمین کوتاه کنم، پس اگر از من
 بخواهد عطایش نکنم و اگر مرا بخواند جوابش ندهم.
 امالی (طوسی) ص ۵۸۵، ح ۱۲۱۰

خبرنامه
 دوره جدید - شماره ۳۴
 اول آبان ۱۳۹۳
 ۲۹ ذی الحجه ۱۴۳۵
 23 October 2014
 ۹۳

کمیل، امشب در بین الحرمین آنچه سال ها منتظرش بودیم

در این سال ها که چشم انتظار دعوت خدا برای سفر به مدینه بودی، چند بار پای تلویزیون نشستی و دعای پرسوز و گداز کمیل را با هزاران زائر ایرانی بارگانه نبوی و ائمه بقیع همخوانی کردی؟ با خود آیا فکر می کردی بتوانی شبی از ایام حج در بین الحرمین زانوی ادب بزنی و نیایش مولا علی (ع) را در جوار مرقد بی شمع چراغ صدیقه طاهره (س) با هموطنات زمزمه کنی؟

نمی دانم امروز، تو هم حال کسانی را داری که آغاز دعای کمیل مدینه را لحظه شماری می کنند یا خیر. نمی دانم آیا تاب شنیدن فراز «اللهم الغفرلی الذنوب التي تنزل النقم، اللهم اغفرلی الذنوب التي تغير النعم، اللهم الغفرلی الذنوب التي تحبس الدعاء...» هستی یا نه و نمی دانم آیا با خود اندیشیده ای میلیون ها ایرانی که تورا همراه با اشک دیده تماشا می کنند، چه خواسته های دارند. حتماً هنگامی که با اقوام و خویشانت وداع می کردی را به یاد می آوری.

اطمینان دارم که می دانی در جایی گام می نهدی که فرشتگان در آن بال می زنند و می دانی که نجوا و نیایش با پروردگار در سرای جاودانه و نورانی رحمة للعالمین چه بهایی دارد. دعوت شده ای که امشب در بین الحرمین آنچه در دل داری به زبان جاری کنی و بخوانی: الهی و ربی من لی غیرک.

جایگاه دعای کمیل

صهباي کمیل

محمد فنايي اشکوري

دعای کمیل، دعایی است که امیرالمؤمنین علی (ع) آن را به کمیل بن زیاد که از خواص آن حضرت بود، تعلیم داد. گفته اند این دعا موروث از حضرت خضر نبی (ع) است. شیخ الطائفه محمد بن حسن طوسی (۴۶۰-۳۸۵) در کتاب «مصباح المتجهد و سلام المتعبد» ذیل عنوان «دعای لیله النصف من شعبان» گوید: «دعای آخر روی آن کمیل بن زیاد النخعی رأی امیرالمؤمنین (ع) ساجدا یدعوا بهذا الدعاء و هو دعاء الخضر فی لیله النصف من شعبان.» سپس متن دعای کمیل را نقل می کند.

سید بن طاووس (۶۶۴-۵۸۹) در کتاب اقبال از قول کمیل نقل می کند که روزی در بصره، نزد مولا یم امیرالمؤمنین (ع) بودم. حضرت از فضایل شنب پانزدهم شعبان سخن می گفت. فرمود هر کس این شب را احیا بدارد و دعای حضرت خضر را بخواند، خداوند خواسته اش را اجابت خواهد کرد. چون حضرت به خانه بازگشت، به حضورش رسیدم و از او خواستم دعای حضرت خضر را به من تعلیم دهد. فرمود: بنشین ای کمیل! سپس به کمیل می فرماید که همراهی

عارف و خدایش می گذرد؛ بیان عشق و شوق و شوریدگی و خوف و خشیت و امید عبد از یک سوی و حکایت لطف و رحمت و هیبت کبریایی حق از سوی دیگر است.

این دعا را «انسان الادعیه» نیز گفته اند؛ زیرا جایگاه آن در بین دعاها همچون جایگاه انسان در بین سایر مخلوقات است. شاید هم مراد از «انسان» مردمک یا نور دیده است؛ یعنی این دعا به منزله نور چشم دعاها است؛ منزلتش، منزلت مردمک است در چشم. کفعمی نقل می کند که امیرالمؤمنین (ع) این دعا را در سجده می خواند.

دعای کمیل از قدیم الایام مورد توجه علما و عرفای شیعی بوده و آثار مختلفی در ترجمه و شرح و تفسیر آن به عربی و فارسی تحریر یافته است.

طولانی، وفاداری و خدمت نسبت به ما موجب شد که از این نعمت بهره مند و به این کرامت مفتخر گردی. آن گاه حضرت دعا را القا فرمود و من نوشتم.

علامه محمدباقر مجلسی نیز این دعا را در کتاب «زاد المعاد» آورده و به فارسی ترجمه کرده است.

دعای کمیل حاوی امهات آموزه های ناب عرفان اسلامی است؛ عرفانی که مستقیماً از امام عارفان است و مشوب به تعلیمات تأثیرات سایر و ادیان و مکاتب نیست.

این دعا بیان مواجهه عبد عاصی ضعیف بی پناه و مضطر، اما امیدوار و مصمم، با درگاه خدای قادر، علام، کریم، رحیم و غفور است.

انسان الادعیه

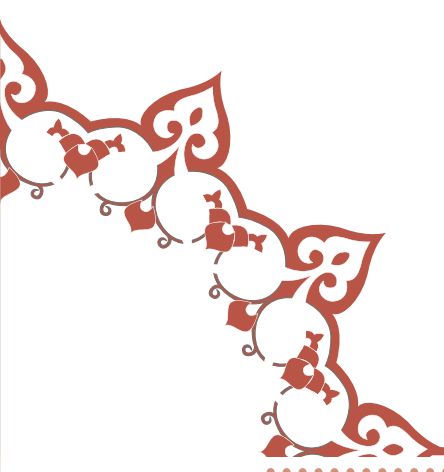
حکایت زیبایی است از آنچه بین عبد

چند روایت درباره توبه

پیامبر صلی الله علیه و آله: اَبَى اللهُ لِصَاحِبِ الْخُلُقِ السَّيِّئِ بِالتَّوْبَةِ. فقيل: يا رسول الله، وَ كَيْفَ ذَلِكَ؟ قَالَ: لِأَنَّهُ إِذَا تَابَ مِنْ ذَنْبٍ وَقَعَ فِي أَعْظَمِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي تَابَ مِنْهُ؛ خداوند از آدم بد اخلاق توبه نمی پذیرد. عرض شد: ای رسول خدا، چرا؟ فرمودند: چون هرگاه از گناهی توبه کند در ورطه گناهی بدتر از آن که توبه کرده است می افتد. بحار الأنوار (ط-بیروت) ج ۷۰، ص ۲۹۹، ح ۱۲ (شبهه این حدیث در نوادر (راوندی) ص ۱۸)

امام باقر علیه السلام: كَتَبَ بِاللَّذَمِّ تَوْبَةً؛ پشیمانی از گناه برای توبه کافی است.
 کافی (ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۴۲۶، ح ۱
 امام علی علیه السلام: نحن نريد ألا نموت حتى نتوب و نحن لا نتوب حتى نموت
 قصد ما این است که نمیریم تا توبه نکنیم، ولی توبه نمی کنیم تا اینکه می میریم
 شرح نهج البلاغه (ابن ابی الحدید) ج ۲۰، ص ۳۲۹، ح ۷۷۷

پیامبر صلی الله علیه و آله: اَلْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَمْرَاءِ أَحْسَنُ، وَ الشُّخَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَغْنِيَاءِ أَحْسَنُ، الْوَرَعُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْعُلَمَاءِ أَحْسَنُ، الصَّبْرُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْفُقَرَاءِ أَحْسَنُ، التَّوْبَةُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الشُّبَّانِ أَحْسَنُ، الْحَيَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ؛ عدالت نیکو است اما از دولتمردان نیکوتر، سخاوت نیکو است اما از ثروتمندان نیکوتر؛ تقوا نیکو است اما از علما نیکوتر؛ صبر نیکو است اما از فقرا نیکوتر، توبه نیکو است اما از جوانان نیکوتر و حیا نیکو است اما از زنان نیکوتر.
 نهج الفصاحه ص ۵۷۸، ح ۲۰۰۶

خوشحالی خداوند از توبه بنده

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :
 اللَّهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ الْعَبْدِ مِنَ الْعَقِيمِ الْوَالِدِ وَمِنَ الضَّالِّ الْوَالِدِ.
 خداوند از توبه بنده اش بیش از عقیمی که صاحب فرزند شود و گم کرده ای که گمشده اش را پیدا می کند خوشحال می شود.
 نهج الفصاحه ص ۶۲۰، ح ۲۱۹۹

مجله خیرنامه
 دوره جدید - شماره ۳۴
 اول آبان ۱۳۹۳
 ۲۹ ذی الحجه ۱۴۳۵
 23 October 2014

این چشم‌ها روز قیامت از گریه در امان است

در حدیثی از امام رضا (ع) رسیده است که حضرت همواره اندکی از شب را می خوابید. بسیاری از شب‌ها بیدار بود. بیشتر شب‌ها از اول شب تا صبح بیدار بود و بسیار روزه می گرفت. افزون بر این دلایل، فقها به اوصاف شیعیان نیز استدلال کرده‌اند؛ از جمله در روایات آمده است حضرت علی (ع) شبی از مسجد بیرون آمد. جمعیتی را دید که به حضرت پیوستند و با حضرت حرکت کردند. حضرت از حرکت ایستاد. سپس فرمود: «شما کیستید؟» گفتند: «از شیعیان شما ایم». حضرت با دقت در چهره‌های آنان نگر بست. سپس فرمود: «نمی دانم چیست که سیمای شیعه را در شما نمی بینم!» گفتند: «ای امیرمؤمنان! مگر سیمای شیعه چگونه است؟» حضرت فرمود: *صُفْرُ الْوُجُوهِ مِنَ السَّهْرِ، عَمَشُ الْعُيُونِ مِنَ الْبُكَاءِ حُدُوثُ الظُّهُورِ مِنَ الْقِيَامِ حُمَصُ الْبَطُونِ مِنَ الصِّيَامِ ذَلِيلُ الشَّفَاهِ مِنَ الدَّعَاءِ عَلَيْهِمْ غَبْرَةٌ الْخَاشِعِينَ.*

بر اثر شب‌زنده‌داری زرد چهره‌اند. بر اثر گریه از خوف خدا چشمانشان به هم خورده است. بر اثر عبادت و شب‌زنده‌داری گوشت پشستند. بر اثر روزه شکم‌های آنان لاغر شده است. بر اثر دعا لب‌هایشان خشکیده است و غبار خشوع کنندگان بر آنان است. برگرفته از کتاب سحر خیزی و شب‌زنده‌داری در سفرهای زیارتی (جلد ۱، میری خضری، عباس).

از روایاتی که بر سیره ائمه (علیهم السلام) دلالت دارد، استفاده می شود که آنان بیشتر شب‌های سال را از اول شب تا صبح احیا می داشتند. از حالات امام زین العابدین (ع)، امام باقر (ع) و سایر پیشوایان معصوم، به ویژه امام علی (ع) این مطلب استفاده می شود. *عَنِ الْإِمَامِ الرَّضَا (ع) فِي حَدِيثِ أَنَّهُ (ع) كَانَ قَلِيلَ النَّوْمِ بِاللَّيْلِ، كَثِيرَ السَّهْرِ، يُحْيِي أَكْثَرَ لَيْلِيهِ مِنْ أَوْلِيَّهَا إِلَى الصُّبْحِ وَكَانَ كَثِيرَ الصِّيَامِ.*

رحمت پروردگارش امیدوار است؟
 با توجه به این دو آیه، شب‌زنده‌داری، تمام یا بیشتر شب را شامل می شود. امام صادق (ع) از پدرانش از رسول خدا (ص) نقل می فرماید: *كُلَّ عَيْنٍ بَأَكْبَرَةِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ أَعْيُنٍ... وَعَيْنٌ بَاتَتْ سَاهِرَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ.*
 هر چشمی در روز قیامت گریان است، مگر سه چشم... و چشمی که در راه خدا بیدار بوده است.

سفر به سرزمین وحی و حضور در شهرهای مقدس مکه و مدینه فرصتی مغتنم برای شب زنده داری و عبادت عبد با معبود است. زیرا ما در مکان هایی به سر می بریم که جایگاه توحید و یکتاپرستی بوده و راز و نیازهای پیامبران و اولیاء الهی را شاهد بوده است. در روایات اسلامی تاکید ویژه ای بر شب زنده داری شده است.

مشروعیت شب‌زنده‌داری در تمام شب‌های سال

از دیدگاه فقها، شبی در طول سال وجود ندارد که زنده نگهداشتن آن تا صبح واجب باشد. از این رو، شب‌زنده‌داری پاره‌ای از شب‌های سال، بر اساس آیات قرآن، روایات و سیره پیشوایان دین، مستحب مؤکد است. برخی گفته‌اند شب‌زنده‌داری تمام یا پاره‌ای از شب‌های سال، بدون هیچ مناسبتی، مستحب است و بر این استحباب به آیات قرآن، روایات و سیره استدلال کرده‌اند. در قرآن کریم چنین می خوانیم: *وَالَّذِينَ يَبْتُغُونَ لِرَبِّهِمْ سُجُودًا وَقِيَامًا؛ «کسانی که شبانگه برای پروردگارش سجد و قیام می کنند».* (فرقان: ۶۴)

همچنین خداوند متعال می فرماید: *أَمَّنْ هُوَ قَائِمٌ أَنَا اللَّيْلُ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَ يُرْجُو رَحْمَةً رَبِّهِ (زمر: ۹)*

آیا چنین کسی با ارزش است یا کسی که در ساعات شب در حال سجد و قیام به عبادت مشغول است و از عذاب آخرت می ترسد. و به

حج بازار آخرت است

با پوشیدن لباس احرام، کفن پوش شده است و به یاد هاجر و در نقش او بین صفا و مروه سعی کرده است. در صحرای عرفات، عشق و شور و عرفان حسین بن علی (علیه السلام) را در دامنه «جبل الرحمة» تداعی کرده است.

در منا و عرفات مشام جان به عطر حضور نورانی آن یار غایب از نظر تازه کرده است. در مواضع انبیا در این سرزمین مقدس ایستاده و گام جای گام رسولان گذارده است. اینک با فراقت از مدرسه عشق و عرفان و ایمان و تعلیم و تربیت در مکتبی که در مهبط وحی و مقدس ترین سرزمین‌ها و شریف ترین زمان‌ها بر پا گردید، روح دارای اعتقاد «حاجی» به سوی حق تعالی سوق یافته است.

بنابراین زائر خانه خدا از این پس باید در راه قرب به عالم انس با خدا و همدم و همراز شدن با ملائکه الله و اولیای پاک الهی تمامی تلاش خود را به کار گیرد.

زائر خانه خدا باید با فعلیت بخشیدن به استعدادهای بالقوه‌ای که دارد، راه خویش را در مسیر سعادت پیماید و اسباب مراجع روحانی خود را فراهم نماید.

خوشبایه حال آنان که کعبه و مکه و مدینه را فرصتی برای قیام به فریاض و مقابله با وسوسه‌های شیطان قرار دادند و سعی را به سکون و خفتن ترجیح دادند.

و خوشبایه حال آنها که در زیارت حج، سلاح اندیشه و نیروی عشق را مدد کار هم ساختند و در این سفر خود را در راه خدا به فراموشی سپردند.

این روزها که اندک اندک باید بار سفر بست تا از این دیار نورانی راهی کشورمان شویم، بد نیست از خود پرسیم که چه تحفه‌هایی از این سرزمین مقدس با خود به همراه می بریم.

از جمله یادگارهای ماندگار این سفر که با خود به شهر و دیارمان می بریم، می توان از معرفت، ایمان، زهد، اخلاص، گستردن افق دید، وسعت جهان بینی، شناخت اقوام و ملل دیگر، شناخت عینی آثار و اخبار رسول الله و ائمه و انبیا (علیه السلام) نام برد. اما دریغ و افسوس که جمعی از این سفر و دیدار عظیم حرمین شریفین، سوغات‌شان متاع ناچیز تجمل دنیوی است و با چمدانی پر، اما قلب و مغزی تهی به کاشانه خویش باز می گردند. اگر بار دیگر در ذهن و دل خود به مرور مرتب ارجمند و عظمت زائد الوصف مکانی که در آن قدم نهادیم بپردازیم، شاید در مورد اندک ساعات با روزهای باقی مانده از سفر تدبیری دیگر اندیشیم.

به فرموده امام باقر (علیه السلام) حج و عمره دو بازار از بازارهای آخرتند؛ کسی که وارد این دو بازار می شود، از مهمانان خدا محسوب می گردد؛ اگر او توفیق ادامه حیات و زندگی داشته باشد، از گناه پاک گشته و دیگر بر او گناهی نیست و اگر پرونده زندگی او در این دنیا بسته شود و از این دنیا به دنیای بعدی سفر کند، وارد بهشت می شود.

در حج، حاجی به صورت و نقش ابراهیم عمل کرده است. در طرد شیطان، رمی جمرات کرده و به سمبل‌های تجسم ابلیس سنگریزه پرتاب کرده است.

سفارش به هفت چیز

حضرت محمد صلی الله علیه و آله:
أَوْصَانِي رَبِّي بِسَبْعٍ: أَوْصَانِي بِالْإِخْلَاصِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَ
أَنْ أَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَنِي وَأَعْطَى مَنْ حَرَمَنِي وَأَصِلَ مَنْ قَطَعَنِي وَأَنْ
يَكُونَ صَمْتِي فِكْرًا وَ نَظْرِي عِبْرًا؛
پروردگرم هفت چیز را به من سفارش فرمود: اخلاص در
نهان و آشکار، گذشت از کسی که به من ظلم نموده، بخشش به
کسی که مرا محروم کرده، رابطه با کسی که با من قطع رابطه
کرده، و سکوتم همراه با تفکر و نگاهم برای عبرت باشد.
کنز الفوائد ج ۲، ص ۱۱

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب درباره وحدت اسلامی

آن فرقه‌ی اسلامی، نتواند آزادانه جماعت کثیری از مسلمانان را متهم به خروج از اسلام کند؛ تکفیر کند، تهیبه‌ی منشور جزو کارهایی است که تاریخ، امروز از روشنفکران اسلامی و علمای اسلامی مطالبه می‌کند. اگر شما این کار را نکنید، نسل‌های بعد از شما مؤاخذه خواهند کرد. می‌بینید دشمنی دشمنان را! می‌بینید تلاش آنها را برای نابود کردن هویت اسلامی و ایجاد اختلاف بین امت اسلامی! بنشینید علاج کنید؛ اصول را بر فروع ترجیح بدهید. در فروع ممکن است افراد یک مذهب هم با همدیگر اتحاد نظر نداشته باشند؛ مانعی ندارد. مشترکات بزرگی وجود دارد؛ گرد این محور - محور مشترکات - همه مجتمع شوند. مواظب توطئه‌ی دشمنان باشند؛ مواظب بازی دشمن باشند. خواص، بین خودشان بحثهای مذهبی را نکنند، اما به مردم نکشاند؛ دلها را نسبت به یکدیگر چرکین نکنند؛ دشمنی‌ها را زیاد نکنند؛ چه بین فرقه‌های اسلامی، چه بین ملت‌های اسلامی، چه بین گروه‌های اسلامی در یک ملت. [۱۲]

تقوا، جمعیت عظیمی از مسلمانان را از دین خارج می‌دانند، خارج می‌کنند، تکفیر می‌کنند این گروه‌های تکفیری نادان - حقیقتاً مناسب‌ترین صفت برای این نادانی است. اگر چه در آنها خباثت هم هست، اما جهالت مهم‌ترین خصوصیت اینهاست - اینها را بایستی ما تا آنجایی که می‌توانیم، ارشاد کنیم؛ مردم را از اینها بترسانیم که مردم ما «و لتصغي اليه افئدة الذین لا يؤمنون بالآخرة و ليرضوه و ليقتر فوسا ما هم مقتر فون» بعضی‌ها به خاطر ضعف ایمان، به خاطر ضعف معرفت، مجذوب این حرفهای دشمنان می‌شوند.

ما باید مراقبت کنیم. وظیفه‌ی علما، وظیفه‌ی سنگینی است. امروز وحدت دنیای اسلام، یک هدف اعلاست که اگر این وحدت حاصل شد، آن وقت دنیای اسلام حقیقتاً می‌تواند به عزت کامل و عمل به احکام اسلامی دست پیدا کند؛ می‌تواند این کار را هم بکند. هم دولت‌ها باید کمک کنند، هم ملت‌ها باید کمک کنند. [۱۱]

وجود نبی مکرم اسلام (ص)؛ بزرگترین مایه وحدت اسلامی

وجود نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم)، بزرگترین مایه‌ی وحدت در همه‌ی ادوار اسلامی بوده است و امروز هم می‌تواند باشد؛ چون اعتقاد آحاد مسلمانان به آن وجود اقدس بزرگوار، با عاطفه و عشق توأم است و لذا آن بزرگوار، مرکز و محور عواطف و عقاید همه‌ی مسلمانان است و همین محوریت، یکی از موجبات انس دل‌های مسلمین و نزدیکی فریق اسلامی با یکدیگر به حساب می‌آید.

توصیه‌ی ما به همه‌ی مسلمانان عالم این است که روی ابعاد شخصیت پیامبر و زندگی و سیره و اخلاق آن حضرت و تعالیمی که از آن بزرگوار مأثور و منصوص است، کار زیادی بشود. [۹]

مسأله غدیر؛ یکی از محورهای وحدت اسلامی

مسأله غدیر هم می‌تواند مایه وحدت باشد؛ همچنان که مرحوم آیت الله شهید مطهری مقاله‌ای با عنوان «الغدیر و وحدت اسلامی» دارد. او کتاب غدیر را - که درباره مسائل مربوط به غدیر است - یکی از محورهای وحدت اسلامی می‌داند که درست هم هست. ممکن است به نظر عجیب بیاید، اما واقعیت مطلب همین است. خود مسأله غدیر، غیر از جنبه‌ای که شیعه آن را به عنوان اعتقاد قبول کرده است - یعنی حکومت منصوب امیر المؤمنین علیه الصلاة والسلام از طرف پیامبر که در حدیث غدیر آشکار است - اصل مسأله ولایت هم مطرح شده است. این دیگر شیعه و سنی ندارد. اگر امروز مسلمانان جهان و ملت‌های کشورهای اسلامی، شعار ولایت اسلامی سر دهند، بسیاری از راه‌های نرفته و گره‌های ناگشوده امت اسلامی باز خواهد شد و مشکلات کشورهای اسلامی به حل نزدیک خواهد گشت. [۱۰]

ارشاد گروه‌های تکفیری و آگاه‌سازی مردم؛ وظیفه‌ی علما

ما بایستی مردم خودمان را هشیار و بیدار کنیم و خودمان مراقب باشیم. آن کسانی که بدون فهم، فهم حقیقت، بدون

نظرات فرق مختلف اسلامی را در مجموعه‌ای واحد جمع کنید

علمای اسلامی باید کوشش کنند. فقها و متکلمین و فلاسفه‌ی اسلامی بنشینند آراء را با یکدیگر تطبیق کنند و آنها را در مجموعه‌هایی جمع نمایند تا نظرات فریق مختلف اسلامی در مجموعه‌ی واحد و با نگاه مساعد به یکدیگر، در اختیار همه‌ی مسلمین قرار بگیرد. این، از جمله کارهای بسیار لازم و ضروری است. [۱۳]

[۹]- بیانات در دیدار میهمانان شرکت‌کننده در کنفرانس وحدت اسلامی ۱۳۶۸/۰۷/۲۴

[۱۰]- بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حضرت رضاع) ۱۳۷۹/۰۱/۰۶

[۱۱]- بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در هم‌اندیشی علمای اهل تسنن و تشیع ۱۳۸۵/۱۰/۲۵

[۱۲]- بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۶/۰۱/۱۷

[۱۳]- بیانات در دیدار میهمانان شرکت‌کننده در کنفرانس وحدت اسلامی ۱۳۶۸/۰۷/۲۴

علما و روشنفکران اسلام منشور وحدت
اسلامی تهیه کنند تا فلان آدم کج فهم متعصب
وابسته‌ی به این، یا فلان، یا آن فرقه‌ی اسلامی،
نتواند آزادانه جماعت کثیری از مسلمانان را
متهم به خروج از اسلام کند؛ تکفیر کند

میزان

برجستگان مبارزه‌ی با استعمار و استکبار، روی مسئله‌ی «وحدت امت اسلامی» تکیه‌ی مضاعف کرده‌اند. شما پینتید سیدجمال‌الدین اسدآبادی (رضوان الله تعالی علیه) معروف به افغانی و شاکرد او شیخ محمد عبده و دیگران، و از علمای شیعه مرحوم شرف‌الدین عاملی و بزرگان دیگری، چه تلاشی کردند برای اینکه در مقابله‌ی با استعمار بگذارند این وسیله‌ی راحت در دست استعمار، به یک حربی علیه دنیای اسلام تبدیل شود.

بیانات در دیدار شرکت کنندگان در هم‌اندیشی علمای اهل تسنن و تشیع ۱۳۸۵/۱۰/۲۵

خبرنامه

اوقات شرعی مدینه منوره

۲۹ ذی‌الحجه ۱۴۳۵	۱ آبان ۱۳۹۳
۲۳ اکتبر ۲۰۱۴	پنجشنبه
۵:۰۵	اذان صبح
۶:۲۲	طلوع آفتاب
۱۲:۰۶	اذان ظهر
۱۵:۲۲	اذان عصر
۱۷:۴۹	اذان مغرب
۱۹:۱۹	اذان عشاء

صراط

این دنیا از دست ما می‌رود؛ نزدیک و دور دارد، من زودتر و شما بتدریج. آن چیزی که باقی می‌ماند حسنه است. این دنیا نیست این، حسنه است؛ آنی که انبیا هم دنبالش هستند. و آن حسنه مطلقه عبارت از رسیدن به مقامی است که ما نمی‌توانیم بفهمیم. البته ما از رحمت خدا مأیوس نیستیم. ما ناقصیم، لکن خدای تبارک و تعالی جبران می‌کند.

صحیفه امام، ج ۲۰، ص: ۳۹۴-۳۹۶

پاسخگویی به مسائل شرعی (استفتائات): ۰۵۰۸۰۱۲۲۷۸ - ۰۵۰۷۹۶۵۹۱۲ - ۰۵۳۰۷۷۲۷۸۵ - ۰۵۳۰۷۷۱۸۴۸ - ۰۵۳۰۷۷۱۲۲۷

بخش پایانی

مقبره شهیدان احد

در دامنه‌ها و اطراف این کوه در گذر تاریخ رویدادهای بسیار رخ داده و آثار و بناهایی مربوط به آن رویدادها برپا شده که برخی هنوز بر جای مانده است. در سال سوم ق. در دامنه جنوبی این کوه، میان مسلمانان و مشرکان قریش نبردی سخت روی داد که نبرد احد نام رفت. در این نبرد، شماری از مسلمانان کشته شدند و به فرمان رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در محل شهادتشان در دامنه همین کوه دفن شدند [۳۹] و آرامگاه آن‌ها هنوز زیارتگاه مسلمانان است. بر پایه برخی از گزارش‌ها، پیش از دستور پیامبر (صلی الله علیه و آله) پیکرهای شماری از شهدا در مکان‌های دیگر دفن شد و باز گرداندن آن‌ها به احد ممکن نبود. [۴۰] پیکر حمزه عموی رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در دامنه همین کوه، در مکانی که اکنون آرامگاه اوست، دفن شد. [۴۱] بر قبر او گنبد و بارگاهی ساخته بودند که پس از دیرگاهی در روزگار اخیر به دست وهابیان ویران شد. در سال ۱۳۸۲ ق. محوطه شهادتگاه او را با دیواری محصور کردند. [۴۲]

در گذر زمان، تنها از قبر حمزه، عبدالله بن عمرو بن حزام، عمرو بن جموح، و سهیل بن قیس که نزدیک حمزه مدفون هستند [۴۳]، نشانی بر جای مانده [۴۴] و آرامگاه دیگر شهیدان نشانی نیست. قبرهای موجود در این منطقه را از آن بادیه‌نشینانی می‌دانند که در دوران عمر بن خطاب [۴۵] یا هشام بن عبدالملک، آن‌گاه که خالد بن عبدالملک حکمران او در مدینه بود، در آن جا دفن شده‌اند. [۴۶]

در گزارش‌های تاریخی آمده که رسول

حکایت اُحد

کوهی در شمال مدینه‌النبی

است که گویند: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را برای مداوای زخم‌هایی که در نبرد احد برداشته بود، به آن جا بردند. اما در منابع سخنی درباره پناه بردن پیامبر (صلی الله علیه و آله) به شکافی در کوه احد دیده نمی‌شود. امروزه شهر مدینه از کوه احد در گذشته و به پشت آن رسیده و کوه در داخل شهر قرار گرفته است. اکنون می‌توان از طریق بزرگراه فهد بن عبدالعزیز از حرم پیامبر (ص) و شهر مدینه به کوه احد و مزار شهدا رفت. از خیابان سید الشهداء نیز بدان جا راهی هست. [۵۱]

- [۳۹]. السیره النبویه، ج ۲، ص ۶۰، ۹۸؛ تاریخ طبری، ج ۲، ص ۴۹۹.
- [۴۰]. المغازی، ج ۱، ص ۳۱۲.
- [۴۱]. تاریخ المدینه، ج ۱، ص ۱۲۵.
- [۴۲]. تاریخ معالم المدینه، ص ۱۳۷.
- [۴۳]. تاریخ معالم المدینه، ص ۱۳۰؛ وفاء الوفاء، ج ۳، ص ۱۱۶-۱۱۷.
- [۴۴]. المغازی، ج ۱، ص ۳۱۲-۳۱۳؛ تاریخ المدینه، ج ۱، ص ۱۳۰.
- [۴۵]. المغازی، ج ۱، ص ۳۱۳؛ انساب الاشراف، ج ۱، ص ۴۱۰.
- [۴۶]. تاریخ المدینه، ج ۱، ص ۱۳۰.
- [۴۷]. تاریخ المدینه، ج ۱، ص ۱۳۲؛ الکشاف، ج ۲، ص ۳۵۸؛ التفسیر الکبیر، ج ۹، ص ۴۵.
- [۴۸]. المغازی، ج ۱، ص ۳۱۳؛ تاریخ المدینه، ج ۱، ص ۱۳۲.
- [۴۹]. تفسیر ثعلبی، ج ۲، ص ۱۳۸-۱۳۹؛ التمهید، ج ۱۹، ص ۲۴۰-۲۴۲؛ السیره الحلبیه، ج ۲، ص ۵۳۹.
- [۵۰]. تاریخ طبری، ج ۲، ص ۵۱۹؛ وفاء الوفاء، ج ۴، ص ۱۵۲.
- [۵۱]. آثار اسلامی مکه و مدینه، ص ۳۵۴.

از این روی، فرمان داد که اجساد را جابه‌جا کنند. در آن رخداد نیز برخی از جنازه‌ها تازه و سالم جلوه کردند. گویند: در این میان، بیل به پای حضرت حمزه اصابت کرد و از جای آن خون جاری شد. [۴۹]

مهراس

مهراس حوضچه‌ای سنگی در احد است که در نبرد احد، پس از فروکش کردن آتش جنگ، علی (علیه السلام) سیر خود را از آب آن پر کرد و آن را نزد رسول خدا (صلی الله علیه و آله) آورد و ایشان صورت خون‌آلود خود را با آب آن شست. [۵۰]

در دامنه جنوبی احد شکاف کوچکی

خدا (صلی الله علیه و آله) سالی یک بار به زیارت قبرهای شهیدان احد می‌رفت. خلفای نخستین نیز به این شیوه رفتار می‌کردند. [۴۷] آنیز حضرت فاطمه (س) به زیارت شهیدان احد، به ویژه حمزه، عنایتی خاص داشت. [۴۸] بر پایه سخنی، ۴۶ سال پس از نبرد احد، سبیل برخی از قبرهای شهیدان احد از جمله عبدالله بن عمرو پدر جابر و عمرو بن جموح را شکافت و پیکرها را آشکار کرد. در پیکر آنان هیچ تغییری دیده نشد؛ گویا تازه دفن شده بودند. نیز ۴۰ سال پس از نبرد احد، معاویه که قصد داشت از چشمه‌ای در دامنه‌های احد، به مدینه آب برساند، مجرای آب را از میان مقبره شهیدان احد عبور داد و

قبر فرزندان رسول خدا صلی الله علیه وآله در بقیع

مدینه آمد و سرانجام در سال دوم هجرت بر اثر بیماری وفات یافت. برخی وفات او را سال چهارم هجرت ذکر کرده‌اند. پیامبر صلی الله علیه و آله دستور داد او را در بقیع به خاک سپردند.

ابراهیم فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله در سال ۵۸ ه. ق. در مدینه از مادرش ماریه قبطیه متولد شد. پیامبر صلی الله علیه و آله به وی علاقه شدید داشت و عاطفه نشان می‌داد، اما او سرانجام در سال دهم هجرت، پس از یک سال و ده ماه از دنیا رفت و به دستور رسول خدا، در کنار قبر عثمان بن مظعون در بقیع به خاک سپرده شد. محل ولادت او مشربه ام ابراهیم لقب گرفت که هم اکنون از آثار اسلامی مدینه به شمار می‌آید.

در قبرستان بقیع سه تن از دختران رسول خدا صلی الله علیه و آله به نام‌های زینب، ام کلثوم و رقیه و نیز ابراهیم پسر آن حضرت دفن شده‌اند. زینب بزرگترین دختر پیامبر صلی الله علیه و آله زینب بود که از خدیجه متولد شد. او با ابوالعاص بن ربیع ازدواج کرد و در سال هشتم هجری قمری بدرود حیات رفت. ام کلثوم همسر عتیبه بن ابی لهب بود، او در سال سوم هجرت به عقد عثمان درآمد و در سال ۹ ه. ق. وفات یافت و در حالی که پیامبر صلی الله علیه و آله بر او می‌گریست در بقیع به خاک سپرده شد.

رقیه در مکه به عقد عتیبه بن ابی لهب و پس از وی به عقد عثمان درآمد. او به حبشه هجرت کرد و از حبشه به